

skal falde bort, naar vi ikke faa en Grundlovsændring. Men det ærede Medlem vil dog vist kunne forstaa, at dette ikke kan virke meget beroligende. Thi den Grundlovsændring, der antydes, og som man i hvert Tilfælde giver nogen Udsigt til, er en Grundlovsændring, som aldeles ikke skal føre Forholdstalsvalg med sig. Det er en Grundlovsændring, som derimod paa væsentlige Punkter gaar imod, hvad Højre kunde ønske. Nej, havde vi virkelig Sikkerhed for, at den forudsatte Grundlovsændring banede en sikker Vej for Forholdstalsvalgmaaden, var der en Mulighed for, at vi kunde gaa med. Om det kommer til at ligge for, inden Sagen endelig forlader Rigsdagen, ved jeg ikke, men det forekommer mig, at jeg har kun Grund til at have meget ringe Forventning derom.

Det var det ene. Men det kunde ogsaa tænkes, at vi slet ikke fik nogen Grundlovsændring. Og saa gaar jo et af Forslagene ud paa, at da skulde, som nævnt, hele den midlertidige Ordning falde bort. Det skulde saa berolige os! Men det gør det ganske vist ikke; kom vi i Henhold til denne Bestemmelse til at staa overfor, at den midlertidige Ordning skulde falde bort, er jeg ikke i Tvivl om, at ingen Rigsdag vilde undlade at forlænge den vedtagne Ordning; den vilde ikke være med til, at vi efter at være gaaede til den Omlægning af Kredsene, der da er foretagen, vilde bringe den gamle Kredsdeling tilbage igen. Der er altsaa ikke den allermindste Garanti for Midlertidigheden, men der bliver Sikkerhed for, at ad denne Vej kunne vi bringe det dertil, at der kunde gaa endnu en Række af Aar, inden Kravet om Forholdstalsvalg kom op igen med den Styrke, som ligger i, at uforsvarlige Forhold forlange en Ændring, og som derved kan tvinge den igennem.

I øvrigt lovede jeg ganske vist ved Sagens første Behandling at tage Del i en loyal Behandling med Villie til og Ønske om at komme til et Resultat. Men jeg føjede den Gang til, at det, vi kunde gaa med til, var en midlertidig Kredsordning med en ringe Forøgelse af Kredsenes Antal, saaledes at det Antal Folketingsmænd, der kom, ikke blev fastslaaet til at være et større, end det var stemmende med det naturlige og forsvarlige i vort Land. Det forekommer mig imidlertid, at man nu er gaaet lige den modsatte Vej. De foreslaaede Kredse ere tværtimod voksede i Tal; det Forslag, der ligger for, er saaledes ikke gaaet den Vej, vi ønskede. Jeg

ønskede tillige, at man skulde røre saa lidt som muligt ved de bestaaende Forhold, alt imedens min Hovedfordring vedblev at være den — den udtaltes ogsaa paa min Gruppes Vegne —, at den Ordning, vi endte med, maatte give os nogen Sikkerhed for, at vi kunde naa frem til Forholdstalsvalg; og i saa Fald vilde jeg, naar vi i øvrigt naaede til den passende Begrænsning i Forøgelsen af Folketingsmændenes Tal, som i mine Øjne er nødvendig, hvis vi skulde naa et passende Grundlag ogsaa for Forholdstalsvalg, ogsaa være med til en midlertidig Valgkredsordning. Jeg maa derfor endnu nøjes med at haabe paa Muligheden for, at noget saadant under Sagens videre Behandling kunde komme til at ligge for. Dette med Hensyn til det ærede Medlems Udtalelser om min Stilling til Loven om Omlægning af Valgkredsene.

Saa vil jeg gaa over til at omtale det Forslag til en Valglov og en Grundlovsændring, som jeg har stillet sammen med det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger). Den Del af Forslaget, der gaar ud paa en Ændring af § 32, har jeg jo tillige stillet som Ændring til Grundlovsforslaget, saa om den kan jeg ikke blot udtale mig og forklare min Stilling dertil, men ogsaa bringe det til Afstemning. Jeg vil da straks sige, at jeg vil ganske sikkert fastholde, at Forholdstalsvalg bliver fastslaaet gennem en Grundlovsbestemmelse, saaledes som vort Forslag lyder paa, og jeg kan ikke slutte mig til den Mulighed, der ligger i det af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borghjerg) stillede Forslag ved denne anden Behandling af Sagen.

Til Grundlovsændringen have vi saa knyttet Forslag om en ny Valglov. Ved Siden af at indføre Kommunevalg er vort Valglovsforslag, som ærede Medlemmer ville have bemærket, bygget over den Tanke, der først er fremsat fra andre Sider, men som her i Tinget særlig er bragt frem af det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (V. H. O. Madsen). Hovedtanken i den er, som han med Rette fremdrog, at man derved paa den ene Side bevarede Enkeltmandskredse og Fordelene derved samtidig med, at der indføres Forholdstalsvalg, hvorved man faar et Folketing, der er et mere paalideligt Udtryk for forskellige Gruppetilslutninger mellem Vælgerne. Medens vi have bygget vort Forslag over hans Grundtanke, have vi ikke kunnet følge den af det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds